

SZÉKELYSÉG

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Egész évre . . . . . 8 korona.
 Félévre . . . . . 4 korona.
 Negyedévre . . . . . 2 korona.
 Egyes szám ára 16 fillér.
Megjelenik minden vasarnap.

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. GAAL ENDRE.

SZERKESZTŐSÉG:
 Dr. Gaal Endre lakása, Csíkszereda (Mikó-utca)
 KIADÓHIVATAL:
 VÁKÁR L. könyvnyomda. (Gyónós Gyula) Apafi-Mihály-u. 13.
 Hirdetési díjak előre fizetendők.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Lukács és a béke.

A miniszterelnök nagyenyedi beszédét szerfölött harciasnak találja az ellenzék s e miatt nagy méltatlankodással panaszkodik. Sehogy sincsen igaz. Lukács beszámolója távolról sem volt a kisebbség provokálása, vagy éppen nyílt hadüzenet, hanem csak nagyon határozott kifejtése volt annak, hogy a kormány és a többség nem fog meghátrálni az ellenzék újabb támadása elől sem és egyáltalában nem hajlandó feladnia az elért eredményeket. Ez nagyon logikus, nagyon férfias, egészen korrekt álláspont és csak az a csodálatos, hogy az ellenzék megütközik rajta. Hát mit várt a miniszterelnöktől, a győztes többség ünneppel vezérétől? Meghunyászkodást a legyőzött kisebbség előtt? Alázatos könyörgést egy kis békéért? De várható-e bár csak kíméletet is attól a kormányelnöktől, akinek saját kerületében való beszámolóját is a legdurvább tüntetéssel akarta megzavarni?

Mindamellett a miniszterelnök beszámolója nem harcias, nem kihívó, hanem csak erőyes, mint olyan államférfiu nyilatkozata, aki át van hatva attól a meggyőződéstől, hogy feltétlenül üdvös cél érdekében fáradozik s munkájában egyseges, tömör, lelkes parlamenti többség oadaó támogatására számíthat.

Ez a tudat sem teszi azonban Lukácsot elbizakodottá s nem zavarja meg államférfiu biztos ítéletét. A békének nem ellensége, de világosan látja, hogy a béke kérdését helytelenül vetették fel, mert az ország érdekében egyáltalában nem kívánatos a kormánypárt és az ellenzék összeülekezése, egyetértése, hanem szabatosan csak arról lehet szó, hogy milyen feltételek teljesedése után juttat az ellenzék abba a helyzetbe, hogy normális módon részt vehessen a törvényhozás munkájában.

Az így értelmezett békét, vagyis a pártok között levő érzelmi ellentétek áthidalását s az ellenzéknek a maga komoly, ellenőrző hivatásához való visszatérését — ezt, igenis, nagyon melegen óhajtja Lukács László, valamint óhajtja az egész munkapárt s az egész nemzet is. A miniszterelnök azonban nem tartja feladatának, hogy ebben a tekintetben a feltételeket megszabja és konkrét ajánlatot tegyen; ő csupán az ellenzéknek eddig kifejezett kívánságaival foglalkozhatik.

Két kívánságot hangoztatott eddig a kisebbség: a restitúciót és személyi

áldozatot, értvén ez utóbbi alatt Lukács és Tisza távozását. Az előbbire nézve kijelentette Lukács, hogy tökéletes lehetetlenség a meghozott és szentesített törvények visszacsinalása és restitúcióról csupán oly értelemben lehet szó, mint visszaállításáról az obstrukciómertes, tisztességes parlamenti tanácskozási módoknak. Ami a személyi kérdéseket illeti, ezekre nézve a kétségtelenül legkorrektebb nyilatkozatot tette a miniszterelnök, hogy azokat feltétlenül alája kell rendelni a nagy állami érdekeknek.

Lukács tehát egyáltalában nem semmisítette meg a békés kilátásokat, sőt nyíltan kijelentette, hogy sem ő, sem pártja nem fogják utját állani a kibontakozásnak, de ennek legfőbb és elengedhetetlen feltétele az, hogy a képviselőház munkaképessége a jövőre ne is biztosítva legyen.

Kossuth és Mezőssy.

Mezőssy Béla volt koalíciós államtitkár újabb idő óta feltűnően sokat vezérkedik. Tőle ered az a nagyszabású terv, hogy a szövetségzett ellenzék tegye át a végletekig menő harc színéjét a delegációba. Legutóbbi cikkében pedig kiengesztelődés fejében felajánlja — a Lukács László fejét. A jeles őrszemnek ezekkel az eszméivel nem érdemes komolyan foglalkozni, ellenben azt már csak kuriózum kedvéért is le kell szegyezni, hogy ő éppen ő éles ellentéteket iparkodik feltüntetni a munkapárt főemberei között és azt állítja, hogy Lukács kész a béke érdekében feláldozni Tiszát.

Aki elővasta a gesztí levelet és a nagyenyedi beszámolót, az tisztában van azzal, hogy Lukács és Tisza között az összhang a legteljesebb és hogy Mezőssy állítása nem egyéb alaptalan ráfogásnál, de ha már ellentéteket hajszol a volt államtitkár ur, miért nem veszi magának azt a fáradságot, hogy összehasonlítsa saját nyilatkozatait saját vezérének, Kossuth Ferencnek nyilatkozataival. Kifejtettebb ellentépdányt más vadászterületen bizony nem ejthet zsákmányul.

Mezőssy ugyanis gonosz intrikusnak festi Lukácsot, aki szerinte mindent csak a hatalom elnyeréséért tett és a béke hirdetésével egyszerűen becsapta az ellenzékét és elfogadhatatlan ultimátumával szándékosan szakította meg a békétárgyalásokat. Ezzel diametris ellentétben Kossuth vasárnapi cikkében

azt állapítja meg, hogy Lukácsnak az ellenzékhez június hó 2-án intézett válasza nem volt ultimátum, továbbá hogy Kossuth legjobb és biztos tudomása szerint Lukács komolyan akarta a békét.

Hát hol vannak a nagy, a ríktó ellentétek, ha nem az ellenzék vezérémberei között, akik a nagy nyilvánosság előtt ugy cáfolnak rá egymásra, mint Mezőssyre Kossuth? Hát mit adjunk ezek után Mezőssy ur nagyhangú kijelentéseire? Bizony édes keveset adhatnak rájuk, mert hiszen Kossuth azt is megállapítja, hogy a különböző elemekből álló ellenzék nevében megbízás nélkül senki sem nyilatkozhatik, megbízást pedig Mezőssy annál kevésbé kaphatott, mert ugyancsak Kossuth szerint az ellenzék számára még nem jött el a nyilatkozások ideje.

Mindebből pedig kiténik, hogy nemcsak kinos ellentét van Kossuth és Mezőssy között, hanem hogy Mezőssy az ellenzék megbízása, sőt hozzájárulása nélkül dobálódik nagy szavakkal, Lukács és Tisza fejével és tolja fel magát a higgadt és jóhiszemű Kossuth mellé Don-Ouijote-szerű önzevernének.

Indítvány az építkezések tárgyában.

Annak az eszmének, amelyet lapunkban a közelmúltban megszellőztettünk, csakhamar külső formát adott a közvélemény, T. Nagy Imre és társai a folyó évi augusztus 31-iki közgyűlés elé a folyamatban levő építkezések tárgyában indítványt terjesztettek be. Előre kijelentjük, hogy ez az indítvány nem annak a gondolatnak a megvalósítása, amelyet mi felvetettünk, hanem annak csupán egy részlete s éppen ezért ebben az utolsó percben ami véleményünk szerint egymagában a többi építkezésektől külön választva alig lesz megvalósítható az.

Az indítvány, amelyet terjedelmessége dacára is mi szösz szerint leközölünk, csupán egyetlen építkezéssel, a pénzügyi palota kérdésével akar végezni. Pedig a pénzügyi palota mostani építkezési keretében még két fontos kérdés, a főispáni lakás és főtisztviselői kérdés is meg van oldva. Nem szabad ma tehát egy új építkezési kérdéssel foglalkozni anélkül, hogy a junktim ezen szükségletek között megszüntjük, mert akkor tényleg elődázás lesz a sorsa minden kísérletezésnek. Sőt a junktimba

bele kell kapcsolni a „Vigadó“ átalakításának a kérdését, az esetlegesen építendő kulturpalota kérdését s a vezetőségnek ezen építkezések megvalósítása módozataiban megállapodva, első sorban azt a kérdést kell feltenni, hogy a miniszteriumok tisztázzák hogy ezeknek az új eszméknek a megvalósítása előtt nincsenek-e elháríthatlan akadályok. Hogyha a vármegye ezen a legközelebbi és özi közgyűlésen csakugyan új megoldásokat határozna el, lehetne-e reménye arra, hogy még ez évben ezek a határozatok jóváhagyatnak? Ha ilyen természetű akadály nincsen, akkor előadásról szó sincs, de ha fenn áll tervezetéseink előre már elvileg el nem fogadtatnak, akkor ami véleményünk is az, hogy hosszú idei elődász lesz az egész mozgalomnak a vége.

A vármegye tehát ha okosai akar határozni, nem tehet mást, minthogy felküldi a főispánját és alispánját az illetékes miniszteriumokba, ott előadhatja az arra illetékes tényezők előtt, hogy az összes megoldásra váró kérdésekben miféle új proposíciók vannak s kikéri azokra előre a véleményét, hogy azok megvalósíthatók e, avagy nem. Ha fennt kedvező és hozzájáruló véleményt adnak, akkor az októberi közgyűlésen a szükséges határozatokat a vármegye meghozhatja, a decemberin akár a tervek fölött is dönthet, ugyannyira, hogy a térfolyamán már az építkezéseket is kiadhatja. Azt mondhatnák igen sokan, hogy könnyű azt csak így leírni, de nehéz megcsinálni. Mi is úgy értjük, hogy nem a rendes, szokásos négy öt hónapos elintézési határidőkkel valószínűleg meg a terv, hanem az arra illetékes egyének személyes informálásával. Fődolgoz mindenesetre az, hogy a fölöttes hatóságok előleges jóváhagyó biztatása meglegyen.

Ami véleményünk szerint ha a törvényhatóság csupán ezt a kérdést kívánja az indítvány értelmében megoldani, kárt tesz a közérdeknek, mert esetleg örökre elodázza a többi ezzel összefüggő kérdéseket, míg ha az összes folyamatban levő építkezésekkel a junktimot megcsinálja, valóban értékes s az utókor elismerését érdemlő munkát fog végezni.

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

A pénzügyi közigazgatás szervezetének változtatásáról alkotott 1889. évi XXVIII. t. c. 3. §-ának első pontja szerint „lehetőleg minden vármegyei törvényhatóság részére külön pénzügyi igazgatóság állíttatik fel“.

A törvény szövegébe költségkímélés szempontjából beiktatott „lehetőleg“ szócskának köszönheti vármegyénk közönsége, hogy a törvény kihirdetésétől, 1889. június hó 30-tól kezdve többszöri sürgetéseink és deputációink dacára az 1906. év derekáig, tehát 17 kerek esztendőn át, egyetlen lépés sem tétetett a különböző kormányok részéről a csiki pénzügyi igazgatóság felállítására iránt, holott az a „lehető“-ség a most irt év bekövetkeztéig — talán két vármegye kivételével — az ország összes vármegyéiben felismertett, sőt a szükségesség is a vármegyénknél kevésbé létező indokokból beláttatván, ma már alig van vármegyei törvényhatóság, melynek „külön pénzügyi igazgatósága“ nem lenne.

Az 1906-ik év folyamán, de akkor sem a saját iniciatívájából, hanem ismét csak a mi sürgetéseink következtében végre-valahára az első komoly lépést megtette az akkori Werkerle kormány azáltal, hogy dr. Margitay osztálytanácsost helyszíni tanulmányozásra elküldötte.

Dr. Margitay helyszíni tanulmányról az itteni vezető egyénekkel megejtett tárgyalásáról és általában észleleteiről tett jelentésnek alapján a pénzügyminiszter ur 1907. évi július 22-én 62689—907. szám alatt kelt leirataiban úgy az alispán mint a főispán utján értesítette vármegyénk közönségét, hogy a pénzügyi igazgatóságot azzal a feltétellel akar felállítani, ha a vármegye közönsége és a vármegye székházára építendő egy második emelet építése, akár a vármegyeháza telkén egy új épület emelése utján méltányos lakbérért megfelelő helyiségeket ad az állam rendelkezésére.

Ezeket a feltételeket a vármegye közgyűlése tárgyalás alá vévén, nemcsak nem zárkózott el attól, hogy méltányos lakbérért megfelelő helyiségeket ad rendelkezésre, de sőt fel is ajánlotta a „Vigadó“ és régi törvényszéki épület akármelyikét az előbbinek célszerű átalakításával, az utóbbinak helyére pedig teljesen új épület emelésével, azonban a pénzügyminiszter 94895—907. szám alatt 1907. évi december hó 5-én kelt leirataiban kijelentette, hogy „miután a közszolgálati érdekek megkívánják, hogy a felállítandó pénzügyigazgatóság lehetőleg a vármegye hatóságával együttesen nyerjen elhelyezést, ezen érdekek érvényesülését nem mellőzhetem“, más szóval nem volt hajlandó eltekinteni a 62689—907. szám alatt előző leirataiban elfoglalt azon álláspontjától, hogy a pénzügyigazgatóság a vármegye székházával közvetlenül összeépítve legyen.

E merev állásponttal szemben még egyszer felvette a küzdelmet vármegyénk törvényhatósága az 1908. évi február hó 18-án tartott közgyűlésében hozott, talán kissé keserű hangon tartott, de mindenesetre kellően megindokolt határozatával, mely szerint a pénzügyigazgatóságnak a vármegye székházában akár egy második emelet létesítése, akár az épület kibővítése utján helyet adni célszerűnek és megengedhetőnek nem találja és így ilyen épületet felépíteni nem hajlandó, hanem kéri, hogy a Csíkszereda város által időközben szintén felajánlott helyen akár a város, akár az államkincstár által építendő épületben, vagy pedig az örök áron ezennel felajánlott „Vigadó“ épületben a pénzügyigazgatóságot minél előbb felállítani maga a pénzügyi kormány sziveskedjék.

Törvényhatóságunk részéről proponált ezen alternatívák közül a pénzügyminiszter ur nemcsak hogy egyiket is elfogadni kész lett volna, hanem az akkori főispán, Kallay Ulul címére 1908. évi október hó 8-áról keltezett, 54243—908 sz. a. küldött leirataiban tudajta, miszerint ragaszkodik az előző 94895—907 sz. a. kelt leirataiban kifejezett feltételekhez, s kijelentette, hogy a vármegye közönségének az 1908. évi február hó 18-án tartott közgyűlésében hozott határozatban használt hang miatt az elhelyezés mikéntjének kérdésében a vármegyével további tárgyalásokba bocsátkozni sem hajlandó, hanem a pénzügyigazgatóság felállítását a kívánt feltételeknek teljesítésétől teszi függővé: *egyenesen a vármegyénket állította az akkori pénzügyminiszter ur azonnali ternativa elé, hogy vagy összeépítjük a pénzügyigazgatóság részére szükséges épületeket a vármegye székházával vagy pedig nem lesz pénzügyigazgatóságunk.*

Csak természetes dolog, hogy — tekintettel arra, miszerint a legelőző idézett „lehetőleg“ szócska a mindenkor kormány önkényének szolgáltatja ki a pénzügyigazgatósággal még nem bíró vármegyei törvényhatóságokat — vármegyénk a pénzügyigazgatóság felállításának sine qua non-jául elbelyegyzett feltételeket az 1908. évi december hó 29-én tartott közgyűlésében elfogadta és — tekintettel arra, hogy a m. kir. államépítészeti hivatal a vármegye házára egy másik emelet építését nem

javasolhatta — a kérdés megoldását a vármegyeház mindkét oldalán emelendő szárny-épületek létesítésével biztosítani határozta.

Hosszas volna e helyen ismertetni minden egyes fázisát ama tárgyalásoknak, melyet a most irt közgyűlési határozat keletkezése után a vármegyénkre oktrojált építkezés kivételének, s ezzel egyidejűleg a vármegyeház szükségességének látszó kisebb mérvű restaurálásával kapcsolatos főispáni lakás létesítésének és szolgabírói hivatal helyiségeinek felépítésének elintézésével szoros kapcsolatban állottak, s melyeket az építkezésre szükséges pénzügyet kölcsön adó vármegyei „magánjavak“ fellettes hatóságát alkotó vallás- és közoktatásügyi és a kölcsönvevő vármegye felettes hatóságát képező belügyi miniszterekkel is le kellett folytatni a célból, hogy a pénzügyminiszternek fentebb ismertetett feltételei teljesíthetők, s egyben az ezen feltételek szerint megépítendő helyiségek közül a pénzügyigazgatóság céljaira szolgáló hivatott épületrészek használataért járó „méltányos lakbér“ fizetésének végső határideje és összege is megállapíthatók legyenek, ugyszintén a belügyminiszterrel is végleges alku jöjjön létre a főispáni lakásért, valamint a tárcája körébe tartozó egyéb helyiségekért fizetendő bérösszegekre, s illetve remunerációkra nézve.

Ez okból a szükségnek megfelelőleg a kérdés hisztorikumát ott kell folytatnunk, hogy az 1906. év derekán megindult tárgyalások az 1912. év következtéig, tehát majdnem 6 teljes év alatt azon eredményre vezettek, hogy a vármegyeház kibővítési munkálatainak biztosítására megtartott árlejtés Steiner József és Antal Vidor építés vállalkozók, a vízvezeték munkálataira nézve pedig Lengyel Jenő és Széniy Marcell a legelőször ajánlatot tették, melyek folytán a vármegye közönsége az 1912. évi május hó 31-én tartott közgyűlésében „habár rendelkezésére álló építési tőke a tényleges építkezési költségen több, mint 57000 koronával alul marad, az építkezést mégis foganatosítani“ határozta, s az alispán nevezett legelőször ajánlattevőkkel szerződés megkötésére utasította.

Itt megjegyezzük, hogy a belügyminiszter ur a hozzá felterjesztett ezen törvényhatósági elhatározást 97468—912 sz. a. folyó évi július 13-án kelt leirataival érdemileg jóváhagyó tudomásul vette, — azonban ami a véghatározatban előterjesztett azt a kérelmet illeti, hogy az 57000 koronát meghaladó többletköltség fedezésére szükséges kölcsön évi annuitás fizetése címen a háztartási alap költségvetésébe évenként 25000 koronának az állami javadalmazás terhére való felvételel engedélyezem, értesitem, hogy ezt a kérelmet elvi okokból teljesíthetőnek nem találtam; módot kívánván azonban nyújtani ahhoz, hogy az építkezés lehetőleg további nehézség nélkül megkezdhető és keresztülvihető legyen, a vármegye közönsége részére 30000 korona szóval harmincezer korona államsegélyt engedélyezek, amely összeget az 1913. évtől kezdődőleg három évi egyenlő részletben fogom a vármegye közönsége részére kiutalványozni“ szavaiban, — továbbá „megjegyzem, hogy a háztartási alap 1911. évi számadásai eredmény szerint mutatkozó megtakarításoknak felhasználása ellen nincs észrevétel“ szavaiban módját ejti az 57000 korona építési többletköltség fedezéséről való gondoskodásnak, s eltekintve attól, hogy a 3000 korona államsegélyen felül 27000 korona többletköltség fedezésére nézve „a jövőben elérendő megtakarítások biztos fedezeti alapnak nem tekinthetők“ szavakkal aggályát fejezi ki a hiányzó 27000 K. építési többletköltség fedezésére vonatkozó eszközök megteremtése tekintetében: mégis csak a jelenlegi kormányt kell olyannak tekintenünk, mely nemcsak a legjobb akarattal, de az irt államsegély adományozásával is az 1889. évi XXVIII. t. c. 3. §-ában irt „lehetőleg“-nek beállítat

felismerte s egyben előmozdítani törekszik az idézett törvény megalkotásától számított 23 évi várakozás után a pénzügyigazgatóság felállításához szükséges építkezést lehetővé tenni.

Azt is meg kell itt jegyeznünk, hogy a most legnagyobb részében szőszertint idézett, kiváló jóakarattal tanúságot tevő belügyminiszteri leiratot megelőzőleg néhány nappal Steiner és társa vállalkozók arra való hivatkozással, hogy az építési szabályzatok értelmében 6 héten túl ajánlatukra nyilatkozat nem tétetvén, ez az ajánlat őket már nem kötelezi, s az időkben fokozódott anyag-és munkadrágulás miatt ajánlatukat fenntartani most már nem is hajlandók, a vállalatot való elállításukat jelentették be az alispánnak. Az alispán ezt a bejelentést tudomásul nem vette s vállalkozókat bánatpénzükhöz kiutalása iránti kérelmükkel kerekén elutasította ugyan, de — a hírlapi híresztelések szerint — mégis csak hosszas rábeszélés segítségével voltak vállalkozók arra bírhatók, hogy az elutasító alispáni véghatározat ellen jogorvoslatot ne éljenek, azt jogerőre emelkedni engedjék és a végleges szerződést — miután a bánatpénzt óvadékká kiegészítették — aláírni hajlandóknak nyilatkozzanak.

Ennyiben tehát a pénzügyigazgatóságnak, — a szolgabírói hivatalnak és a főispáni lakásnak elhelyezésére hivatott „vármegyei ház kibővítése” már kezdetét vette! (?) A még aláíratlan szerződés szerint a 20000 koronát megközelítő vízvezetési költségeken felül 415673 korona 95 fillér vállalati árban építendő összes munkálatoknak 1913. évi december hó 31-re elkészítve kell lenniök és ezen napon vállalkozók kötelesek az épületeket számbaadni.

Szóval most már a pénzügyigazgatóságnak 1914. évi folyamán felállításra biztosítva van oly módon, hogy az elhelyezésre szükséges helyiségek a vármegye székházához hozzáépítésnek, s illetve a székház „kibővítésének” —

Tekintetes törvényhatósági bizottság! Nem mi, tisztelettel alulírottak vagyunk az egyedüliek és nem is mi vagyunk az elsők, kik a pénzügyigazgatóság felállításának ezt a módját megnyugvással fogadni nem tudjuk. A fent felsorolt tények bizonyítják, hogy a t. törvényhatósági bizottság maga volt a legelső, ki egyhangulag hozott közgyűlési határozataiban egyenesen tiltakozott a pénzügyi igazgatóság felállításának ilyen feltételhez, ilyen módhoz való hozzákötése ellen. Tiltakozott mindaddig, míg a fent ismertetett azon alternatíva elé állítottat, hogy vagy az én kívánságom szerint építessz, vagy nem lesz pénzügyigazgatóságod, s ha az alternatívának elviselhetőbb részét választotta, ez a választás nem volt a szabad elhatározás következménye.

Innen nyeri magyarázatát az, hogy mi ezáltal, ugyiszólva a 12-ik órának 60-ik percében módot óhajtnak nyújtani a t. törvényhatósági bizottságnak arra, miszerint még egy utolsó kísérletet tegyen a jónak, a hasznosnak, a célszerűnek és a művészi finom érzéknek — izlésnek megmentéséért, — mert hiszen a kontempzált építkezés nem egy futólagos létesítmény, melyet ha most elhírbáztunk — hónap egyszerűen kicserélhetünk, hanem az utókorra, nemzedékről nemzedékre átszállani hivatott alkotás — s mert kezdetből fogva mind máig osztatlanul van kialakulva vármegyénk aprajának-nagyjának meggyőződése, hogy akkor, amidőn a kérdés sokkal helyesebben, szebben és célszerűbben leendő megoldására az összes eszközök rendelkezésre állanak: nem szabad vármegyénk székházát egy célszerűtlen, deformis és izléstelen építkezéssel öltöket és helyrehozhatatlan tönkretenni és eltemetni.

Ugyanis a vármegye székháza mai alakjában bizonyos stílusrűszséggel bír; kisebb kidrásban a szolnoki megyeházát lájuk az épületben, hol — különösen, ha onnan a szám-

vetőség és az adóhivatal részére elfoglalt földszint egyik szárnyból ezek a hivatalok egy ujonnan építendő pénzügyi palotába átvitetnek — a központi közigazgatás és a felcsiki szolgabírói hivatal minden időben kényelmes elhelyezésre talál.

Valóságos bünt követünk el tehát és az utókorunk méltó megbélyegzésére szolgáltatunk okot, ha ezt a stílusrűsz, a célnak még évszázad múlva is megfelelő, s csekély költséggel restaurálva valósággal díszessé tehető, s még jelenleg — valjuk be, ez időszert nem elég jó karban és tisztán tartott állapotban szépek elismert, egy kis parkallt is körülírtt székházát agyonnyomjuk a terbevet „kibővítés”-sel s építünk hozzá két szárny-épületet, miáltal egy tompaszög alakú tehát tört irányú homlokzattal bíró, teljesen stílusrűsz hiányában szenvedő, kaszárnyaszerű, s így az izlés és szépség követelményeit is teljesen nélkülöző nagy épülettömböt létesítünk.

Az ilyen építkezés talán indokolt lehet ott, hol a telekhiány szükségessé teszi a tér kihasználását, de nálunk, hol a vármegye közönségének 3-4 olyan telke van, melyek mindenike egy fekvésénél, valamint termértékénél fogva egy monumentális, a város fejlesztését is előmozdítani hivatott pénzügyi palotának, mint teljesen külön álló díszes épületnek létesítése céljából rendelkezésre áll. — megmagyarázhatatlan állapott az ugynevezett „közszolgálati érdekek”-hez való ragaszkodás címén követelni a pénzügyigazgatóságnak a vármegyei székházzal egy föld alá leendő építését követelni.

Illusztrálja ezt legjobban az a körülmény, hogy a „régí törvényszék” egyenes talaju, 50-60 méter fronttal bíró szép telke szemközti fekszik a díszes és monumentális „Törvényszék”-zal, valamint 30-40 méternyi csekély távolságban, de aszfaljárddal ellátott egy vonalban a jelenlegi vármegyei székházzal, — s minthogy ebben a két épületben vannak elhelyezve mindazon hatóságok, u. m. telekkönyvi hivatal, központi közigazgatás stb. melyekkel „közszolgálati érdekek”-ből jóformán kizárólag kell a pénzügyigazgatóságnak érintkeznie: joggal kérdezzük, hogy vajjon a „közszolgálati érdekek”-nek minő hátrányára szolgálhat az, ha a pénzügyigazgatósági tisztviselőnek nem egy föld alá ugyan, de semmivel sem több lépést kell sétálnia abból a célból, hogy érintkezék eme hatóságokkal?!

Száz és száz, a kérdés tárgyalásakor szóbelleg előadandó kisebb-nagyobb jelentőségű indok szólt még t. törv. bizottság, a mellett, hogy az utolsó pillanatban bár, de még egyszer meggondolás tárgyává tegyük ezt az óriási fontosságú, örök időkre kihatóssal bíró építkezést, mert ha a még két évet alig betöltött hivataloskodásnak ideje alatt a közérdekek őznetlen és hazafias szolgálatában már is nagy eredményeket és érdemeket szerzett főispánunk fáradhatatlan támogatásának segítségével sikerült a jelenlegi magas kormánynak oly nagy foku jóakarattal megnyernünk, hogy az ötvízdedeken át várva várt pénzügyigazgatóság létesítéséhez szükséges anyagi eszközök még egy nagyon is számottevő államsegély adományozásával is ma már biztosítva vannak, feltétlen garanciáját kell látnunk mindezekben annak, hogy a jelenlegi kormány felismeri az előadottakból, miszerint ezen mostani lépésünkkel egyedül és kizárólag a szépek, nemesnek és jónak létesítésére törekszünk, egy pillanatra sem tévesztvén szem elől emellett a célszerűségnek, sőt a sürgősségnek követelményeit sem.

Hiszzen, ha évtizedek kellettek ahhoz, hogy a pénzügyigazgatóság felállításának kérdése annyira megérleltessék, miszerint ma már az építkezés megkezdésének stádiumáig jutottunk, most még hat hónapnak, vagy maximális számítás szerint is egy esztendőnek nem szabad számításba jönnie egyedül annak ked-

vért, hogy ezen a köznek szempontjából létezőnek el sem fogadható időbeli különbség egy örök időkre szóló létesítménynél beneálljon.

Pedig ma még kizárólag csakis erről lehetne szó, merthízen ha az építkezés finanszírozását képező törvényhatósági összes határozatok és ezeket jóváhagyó miniszteri döntvények hatályukban fenntartatnak de ezek mellett jogerősen elhatározzatik, hogy az amugy is indokolatlanul ránk oktrojált az a terve a volt pénzügyminiszternek, mely szerínt a pénzügyigazgatóság a vármegyei házával egy föld alá hozassék, a vármegyei törvényhatóságnak és a magas kormánynak egyetértésével eljettvén, a sokszor írt igazgatóság a már rendelkezésre álló anyagi eszközök felhasználása mellett az egyedül célszerű módon és megfelelő helyre t. i. különálló épületként a „régí törvényszék” telkére építendő a pénzügyminiszter ur által sürgősen, de saját közegyei által neki legmegfelelőbb és legtetszőbben készített tervrajz és költségvetés szerint, ez esetben csupán csak annyi idővesztés következne be, amely ezeknek a tervrajzoknak és költségvetésnek elkészítéséhez s az ezek alapján árlejtés megtartásához szükségeselték. Ez hat hónapnál több egy kis jóakarattal mellett nem leendő, de vez idővesztés, mert hiszen ami éghajlati viszonyaink mellett ez idén még az alapozási munkálatok sem végezhetők el, s jövő májusig az építkezésnek amugy is stagnálnia kell.

Ami pedig azt az esetleges ellenvetést illeti, hogy a vállalkozókkal a szerződés szóbelleg már megkötöttet, s ennek alapján ezek az „örnagyi lakás” lebontásával a munkálatokat már meg is kezdték, hát ez sem képezhet komoly ellenvetést, mert ez a lebontás már régen beállott szükségletet képezett és így az arra fordított munka ellenértéke a vármegye magánjavainak költségvetési teher rovataiba amugy is ma-holnap beárlítandó lett volna.

Hogy pedig a vállalkozók örömmel fogadják el bármelyik percében az építés lefejlesztése által felmentésüket, ezt legelektanszabban a fentebb ismertetett ama kísérletezésük bizonyítja, hogy egyszer a vállalatot már felmondották és bánatpénzüket visszaadni kérték, s hogy e kérelmüket elutasító alispáni határozat ellen jogorvoslatot csak hosszas rábeszélés következtében nem éltek.

A történelmi hítség megtartásának indokából kissé hosszasan mutakozó fentti tényállás alapján tisztelettel indítványozzuk; mondja ki a törvényhatósági bizottság, hogy az 1912. évi május hó 31-én megtartott közgyűlésében 4916-912. sz. a hozott folyó évi július 13-án 97468-912. II. b. szám alatt kell leíratott belügyminiszter ur által jóváhagyólag tudomásul vett véghatározatának megváltoztatásával a vármegyei ház kibővítési munkálatainak fogantatását felfüggeszti és felíratban felkéri a m. kir. pénzügyminiszter urat, hogy hivatali elődjének a pénzügyigazgatóság felállítására vonatkozó azon kívánalmától, hogy ez a hivatal a vármegye székházával egy telken helyeztessék el, elállani sziveskedjék, minek teljesítésével szemben a vármegye közönsége a pénzügyigazgatóság elhelyezésére ezen a „régí törvényszék” telkét felajánlva és kötelezi magát az igazgatóság céljainak teljesen megfelelő, — s e célnak biztosítása szempontjából a pénzügyminiszter ur által készített tervrajzoknak és költségvetésnek tartásáról az az eddigi tárgyalások rendjén megállapított bérfizetésért teljesen új épületet létesíteni és rendelkezésre bocsátani, egyben felíratilag felkéri a vallás- és közoktatásügyi, valamint a belügyminiszter urakat, hogy a vármegyei ház kibővítési munkálatainak biztosítására és illetve az építkezési költségekre vonatkozó összes határozatokat az új épület létesítésének céljaira hatályukban fenntartani méltóztassanak.

Csikvármegye törvényhatóságának közgyűlése.

A vármegye törvényhatóságának bizottsága folyó hó 31-én Gyalóka Sándor főispán elnökletével ülést tart. A tárgysorozat fontosabb részét a községi ügyek kivételével az alábbiakban közöljük:

1. Szentesített törvények kihirdetése.
2. Hitelátrubázás az 1912. évi költségvetés keretében.
3. Szabályrendelet a községi kör- és segédjegyzők lakbér illetményeinek nyugdíjba való beszámítása tárgyában.
4. A vármegyei jegyzői egyesület kérelme az összes községi- és kör valamint segédjegyzők drágasági pótlékának megállapítása iránt? Ugyan e tárgyban az egyes községek képviselő testületeinek határozatai.
5. Drágasági pótléka azoknak a vármegyei alkalmazottaknak akik a most alkotott 1912. évi LVIII. t. c. rendelkezéseivel sem részesültek illetmény rendezésben.
6. A m. kir. közigazgatási bíróság ítéletével megsemmisített II. k. osztály harmadik aljegyzői, egy II. od. osztályú szolgabírói állás, valamint az ezen állások betöltésével esetleg megüresedő más állások betöltése.
7. Társ törvényhatóságok megkeresései.
8. Szász Gyula vármegyei aljegyző kérése a szépvízi közbirtokosság ideiglenes elnöki kinevezéséhez való törvényhatósági engedély megadása iránt.
9. Időközben megüresedett törvényhatósági tag választása Kászonaltizen.
10. Dr. Müller Károly jelenleg tusnádi fürdő orvos oklevelének kihirdetése.
11. Kéménés Miklósné Gyergyószentmiklósról letelepedett bába oklevelének kihirdetése.
12. Várhegy galócasi házi gyógyszerár ügye.
13. Dr. Székely Manó volt karcfalvi körorvos fuvarátalánya.
14. A madéfalvi templom építéshez való hozzájárulás.
15. Jegyzői nyugdíj szabályrendelet módosítása.

16. Sz a m a d á s o k :

- a) a gyergyói nyilvános jellegű kórház 1911. évi kórházi és tartalék-alap számadása;
- b) csikvármegyei egyesítve kezelt gyámpénztári alap 1911. évi számadása;
- c) elhagyott gyermekek segély alapjának 1911. évi zárszámadása.

II. M a g a n j a v a k ü g y e i :

17. A Lóbeszerzési alaptól az egyetemi ösztöndíj és segélyek, a Ruházati alaptól ösztöndíjak és segélyek, az Ipar alaptól segélyek kiosztása.
18. A Vigadó épület átalakítása és új kultúrpalota építése.
19. A feketevízi erdőiség ügyében miniszteri leirat s tanácsi javaslat.
20. A csikszeredai főgimnázium a III-ik osztály párhuzamosítása, s a 4-ik helyettesített tanár illetményei hozzájárulása.
21. A csikszeredai főgimnáziumban a zene tanító díjazása.

22. Ugyanabban a francia nyelv tanítójának díjazása.

23. A csikszeredai dal- és zeneegylet segélyezése.

24. György Imre ösztöndíjának megszüntetése.

25. A Ruházati alaptól ösztöndíjat élvezett tanulók ösztöndíjának folyósítása.

26. A siket némák részére rendszeresített egyik tápdíj adományozása.

27. Dr. Boeskor Ádám volt ösztöndíjas orvos növendék köszönő irata.

28. Ifj. Czikó József és nejevel kötött adásvevési szerződés.

29. A polgári leányiskolában ének- és zenetanító alkalmazása.

30. Polgári leányiskola épület tetőzetének kijavítására szükséges költségek engedélyezése.

31. Az Arva- és Szeretetház átalakítására és felszerelésére szükséges 40.000 korona engedélyezése.

32. A magánjával alkalmazottjai részére drágasági pótlék engedélyezése.

33. Az erdőőrök és erdőszolgák szervezeti szabálya.

34. A ruházati alap költségvetésében megállapított hitelt tultevő kiadások engedélyezése.

Ezek után a községi ügyek következnek.

Székely kongresszus.

Minden esztendőben feljajdul a székely faj, minden esztendőben reménykedve kér és követel csupán azért, hogy erőben napról napra gyarapodva nemzeti hivatásának valóban eleget teheszen. Itt ben Erdélyben, s a szomszéd Romániában napról napra folyik az aknamunka ez ellen a maroknyi legyőzhetetlen népfaj ellen, alattomos agitátorok járnak ahol lehet az elromanosítás útját, nincs áldozat, amelyet egy magyar birtok megvételéért megnehoznának, csak hogy minden nap egyetlen lépéssel előre haladjanak a kitűzött úton. S sajnos, igen sokszor megessik, hogy távol az ország szívéből, a magasabb kultúra fegyverei hiányában igen sokszor magunkra hagyatva, csupán erős törhetetlen magyarságunkkal vivjük a kemény harcot. Nem jön segítségükre senki, a mindent felszámoló tudó állami hatalom, nem hallja meg panaszunkat. Még pedig, ha ezt az 500.000 székelyt innen elsepri a küzdelem árja, Románia oláhságának határa, az ország szívéig, Aradig fog benyulni, s a magyarság régi védőbástyája, Erdély elveszett. Nem érzi meg annak a szíve aki nem magyar, s nem érti meg annak az esze, aki nem lakik itt közöttünk azt a mérhetetlen veszedelmet, amely a székelység tönkretételével az országra hárulna.

A Székely Társaságok munkásságát is azért tiszteljük, mert az összetartozandóság eszméjének erejével minden esztendőben felveti azon a kérdéseket, a melyek a legsürgősebb megoldást követelik. Annak munkássága minden esztendőben összehoz minket valamelyik magyar városban, s alkalmat ad aktualissá tenni olyan kérdéseket, amelyeket az egyes ember energiája nem tudna. Ha semmi más eredménye nincsen azoknak az évi vándor gyűléseknek, mint csupán az, hogy erőinket összecsoportosulva látva, önbizalmunkat

és akaratérőnket növeli, megtette a Székely Társaságok szövetsége a maga kötelességét. A mikor tehát hozzánk jönnek, meleg szeretettel öleljük magunkhoz őket, s elvárjuk, hogy az itt szerzett tapasztalataik a székely ügy szolgáltatásban segítségünkre legyenek. A nagygyűlés tárgysorozata a következő.

1. Elnöki megnyitó, tartja Deák Lajos kir. tanácsos, a szövetség elnöke.
2. Elnöki előterjesztések, jegyzőkönyvvezető és hitelesítők kihűldése stb.
3. A vendégek üdvözlése dr. Ujfalusi Jenő polgármester által.
4. A szövetségi közgyűlésre jött képviselők bejelentése és igazolása.
5. Titkári jelentés. Előterjeszti Máthé József főtitkár.
6. A „székelykérdés és a pénzügyzetek.” Előadó: Dr. Zakariás János ügyvéd, a brassói Székely Társaság elnöke.

7. A „Székelyföld fürdői, természeti ritkaságai és az idegen forgalom.” Előadó dr. Hankó Vilmos budapesti főreáliskolai igazgató.

8. „Csikvármegye iparának fejlesztése.” Előadó László Gyula szövetségi alelnök, a marosvásárhelyi keresk. és iparkamara másodtitkára.

9. A „csiki gazda néhány nyomorúsága.” Előadó T. Nagy Imre csikmegyei gazd. egyleti titkár.

10. „A Székely nép szociológiája és haladásának feltételei.” Előadó dr. Kovács József debreceni gazd. akadémiai tanár.

11. Számadás, költségvetés. Előterjeszti Hints Sándor pénztáros.

12. Indítványok.

13. A jövő közgyűlés helyének és idejének megállapítása.

14. A közgyűlés berekesztése.

A gyűlés végeztével társas ebédre gyűlnek össze a Vigadó nagytermébe, amelyre eddig több mint 450 személy jelentkezett.

Csikszere-dá város közönsége a Székely Társaságok Szövetségének nagygyűlése alkalmából Csikszere-dában a Vigadó nagytermében 1912. évi aug. hó 26-ik napján (hétfőn) a városi Sétatér alapja javára Hangversenyt rendez a következő műsorral: — 1. Magyar dalegyveleg; előadja a csikszeredai Dalárda. 2. Népdalok. Hegedűn előadja Nádasdy Béla cigányzene kísérettel. 3. Magyar dalok. Énekl. Demény Irénke. Zongorán kíséri N. N. 4. Szaval. Dr. Szilágyi Tibor. 5. Kuruc dalokat énekel dr. Imecs János, zongorán kíséri dr. Száva István. 6. Vonós négyes; előadják I. hegedűn dr. Száva István. II. hegedűn Nádasdy Béla, mely hegedűn dr. Kiss Béla, gordonkán Dományanc Péter. 7. Felolvas Benedek Elek. 8. Székely; Sziréne. Zongorán előadja dr. Kolonics Dénesné. 9. Farkas Imre; Minon levele. Énekl. Veress Paula; zongorán kíséri: N. N. 10. Liszt VI. rapsodia. — Hegedűn előadja dr. Száva István, zongorán kíséri dr. Kolonics Dénesné. 11. Kurucdalok. Tárogatón cigányzene kísérettel mellett előadja dr. Fejér István.

KÖZGAZDASÁG.

Csikvármegye Gazdasági Egyesülete a m. kir. földmívelésügyi miniszter ur által engedélyezett díjjal 1912. évi november hó 3-án Kászonaltizen, 4-én Csiktsunádán, 5-én Csikmindszenten, 6-án Csikszentmiklóson és

7-én Csikdánfalván állatdíjazást tart a következő díjakkal és feltételekkel:

Díjak: I. Egy éves üszök, melyek 1911-ben születtek: I. díj 30 kor. II. díj 20 kor. III. díj 10 kor., 1 díj 30 kor., 1 díj 20 kor., 4 díj 40 kor. Összesen 6 drb üszöknek 90 korona. II. Két éves üszök, melyek 1910-ben születtek: I. díj 50 kor. II. díj 30 kor. III. díj 20 kor., 1 díj 50 kor., 1 díj 30 kor., 3 díj 60 kor. Összesen 5 drb üszöknek 140 korona. III. Borjas tehének 1912-beli borjúkkal. I. díj 50 kor. II. díj 30 kor. Összesen 80 korona. IV. Sertések. Első sorban malacos kocák díjaztaknak. Ezek hiányában nevelt süldő kanok és süldő kocák. I. díj 28 kor. II. díj 10 kor. III. díj 5 kor., 1 díj 20 kor. 2 díj 20 kor., 2 díj 10 kor. Összesen 5 drb sertésnek 50 korona. V. Kosok. I. díj 20 kor. II. díj 10 kor. III. díj 5 kor., 1 díj 20 kor., 1 díj 10 kor., 2 díj 10 korona. Összesen 4 drb kosnak 40 korona.

Díjazás feltételei: Díjazásra csak csikvármegyei gazdák jelentkezhetnek magyar-erdélyi fajtához tartozó teheneikkel, üszökkel és sertéseikkel. Sertéseknél ugyanazon minőség mellett azon fajta részesül előnyben, amely a község köztenyésztési irányának, illetőleg a községbe kiosztott tenyészkanok fajtájával egyezik. Pénzdíjakat csak kis gazdák (50 holdon alul), továbbá papok és tanítók nyerhetnek. Nagyobb gazdák, valamint azok, kik gazdaságuk, iparuk, kereskedésük vagy más jövedelmük után legalább 80 korona összes évi adóval vannak megterve, oklevéllel tüntetnek ki. A kiállított bélyegmentes községi bizonyítvánnyal köteles igazolni, hogy a kiállított állat saját nevelése vagy legalább egy év óta birtokában van.

A kiállítás és bírálat a megjelölt helyeken és napokon reggel 9 órákor kezdődik, mikor az állatoknak fél órával előbb a községi előjáróság által kijelölt helyen kell legyennek.

Egy kiállító csak egy díjat nyerhet.

A bírálat nyilvánosan történik s a bírálat alá vett állatok előnyei, avagy hátrányai a gazdaközönség okulásá végett nyilvánosan soroltatnak fel. A díjak a bírálatok elvégzése után nyomban bélyegtelen nyugta ellenében kiosztatnak.

Azon díjat nyertektől, kik a Gazdasági Egyesületnek nem tagjai, a díjazások költségeinek fedezésére a nyert díj 10 százaléka levonatnak.

Felkérjük gazdáinkat, hogy a díjazásokon állataikkal minél számosabban jelenjenek meg, hogy ez által az minél érdekesebb és tanulságosabb legyen.

A díjazások ügyeit a gazdasági egyesület állattenyésztési szakosztálya és a kir. gazdasági felügyelő ur a járási mezőgazdasági bizottság közreműködésével intézi. Ide vonatkozó minden felvilágosítást az egyesületi titkári hivatala és a járási főszolgabírórság ad.

HIREK.

— **Kinevezés.** A m. kir. igazságügyminiszter a marosvásárhelyi ügyvédvizsgáló bizottság tagjává Fekete Imre marosvásárhelyi kir. ítélőtáblai bírót az 1912. év végéig terjedő hatályal kinevezte.

— **Személyi hír.** Gyalókey Sándor főispán borszékküldői üdülését befejezve, családjával együtt haza érkezett.

— **Az allandó választmány** a törvényhatóság közgyűlésének előkészítésére folyó hó 29-én lesz megtartva.

— **Áthelyezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Frey Ferenc gyergyószentmiklósi főgimnáziumi tanárt a kassai főreáliskolához áthelyezte.

— **Novváltatás.** A belügyminiszter Román Károly csobotfalvi illetőségű, csikszeredai lakos, valamint Viktor utónevű kiskoru gyermeke családi nevének Marosira kért átváltatását engedélyezte.

— **Tanomlatság.** A várdotfalvi és csobotfalvi önkéntes tüzoltó-testület 1912. évi szeptember hó 1-én, Várdotfalván, a község-

háza nagytermében zártkörű tanomlatságot rendez. Kezdetre este 8 órákor. Belépti-díj: személyjegy 1 korona 20 fillér, családjegy 2 korona 40 fillér. A tiszta jövedelem a felszerelések beszerzésére fordítatik.

— **Egy kis fiu eltevedt** a főutcán és keservesen sirt. A rendőrséghez kerülvén, 4 évesnek mondotta magát. „Lehetetlen” mondá a rendőrbiztos, „hogy ilyen erős gyermek, csak 4 éves lenne, mert az én fiam már 6 éves és kisebb és gyengébb mint te”. Ez onnan van, hogy édes anyám minden fürdés után Oroszlán-sősborszesszel bedörzöl, mert ezen szer a csontképződést előmozdítja, a bőrt puhítja, ellenben a húst tömöríti, megacélozza az izmokat és erőt ad. Kapható eredeti üvegekben á 44 fillér K. 1. 10 és K. 2. 20 az összes gyógyszerárakban és üzletekben.

— **Az Alföldi Gadasági Egyesület** Széchenyi felsőkereskedelmi iskolája Budapestben folyó évi szeptember 1-én nyílik meg. Az intézet végzett növendékei elhelyezéséről is gondoskodik. Jelentkezni az igazgatóságnál: Budapest, V. Személynök utca 7.

— **Egyetemi hallgatók figyelmébe.** Kolozsvári intelligens családnál 1—2 egyetemi hallgató teljes ellátást nyerhet. Lakás az egyetem, könyvtár és klinikák közvetlen közelében. Bővebb felvilágosítást a kiadóhivatal nyújt.

— **Áthelyezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Nagygalaci János Szépvíz-csüges és Geiszler Peter kunszentmártoni állami elemi iskolai tanítókat kölcsönösen áthelyezte.

— **Fősorozások.** Szerdán nyertek befejezést a gyergyószentmiklósi járásban az ideai fősorozások. A felhívottak közül megjelent 674 állításkötelesek, melyből besorozatott 264, segédszolgálatra alkalmazhat talatott 3. Az alkalmazhat talált besorozottak az előállított állításkötelesek 40 százalékát teszik ki, ami kielégítő eredménynek mondható. A fősorozások pénteken Csikszeredában megkezdődtek.

— **Az ünnepek új rendje.** A hercegprímás legutolsó körlevele révén nyilvánosságra került a pápa azon döntése, amelyvel az ünnepek számának korlátozásáról szóló rendelkezést a püspöki kar felterjesztésével szemben Magyarországra is kiterjesztette. A nagyfontosságú döntéssel széles körökben foglalkozott a sajtó és a hirhez fűzött kommentárok között előtérbe lépett az a kérdés is, amelyre nézve sem a pápai rendelet, sem az azt kihirdető primási körlevél nem intézkedett kifejezetten, hogy mikor lép életbe a rendelet, illetőleg, hogy az ünnepek redukciója, mely időponttól kezdődik? Illetékes helyről most ez ügyben a következőket közlik: Mielőtt még a magyar püspöki kar állást foglalhatott volna az ünnepek rendjének a Supremi Disciplineae kezdetű pápai motu proprio megváltoztatása tárgyában, Vaszary Kolos bíboros hercegprímás kieszközölte a római Curianál, hogy Magyarországon az ünnepek régi rendje az 1912. évben változatlanul megmaradjon. Ezen a rendelkezés természetesen természetesen nem változtat az, hogy a Szentsek a magyar püspöki kar előterjesztéseit mellőzve, az ünnepek számának redukálását Magyarországra nézve is kötelezővé tette. Ez a rendelkezés csak az 1912. év utáni időre vonatkozhatik, amit az is bizonyít, hogy ugy az esztergomi főegyházmegyében, valamint a többi egyházmegyékben is csak október végén fogják a pápa döntését a híveknek a szószékéről kihirdetni. Az ünnepek új rendje tehát Magyarországon 1913. évi január hó 1-én lép életbe.

— **Beiratás a ditrói állami polgári fiúiskolába.** Ezen iskola igazgatósága tudatja az érdekelt szülőkkel, hogy a beiratások szeptember hó 1-től 4-ig tartanak. Az 1-ső osztályba oly tanulók vétettek fel, kik az elemi népiskola negyedik osztályát sikerrel elvégezték. A felsőbb osztályokba való felvétel megfelelő bizonyítvány alapján történik. Vidéki tanulók magánházkánál jó szállást és ellátást kaphatnak. A beiratásnál iskolai, születési és újraoltási bizonyítványra van szükség.

Laptulajdonos: dr Nagy Béni.

Szám 1879—912.

1—2

ki.

Pályázati hirdetmény.

Csikvármegye gyergyótölgyesi járásban 7252 lélekszámmal bíró Gyergyóbékás nagyközségben üresedésben levő községi orvosi állásra pályázatot hirdetek. A községi orvos évi javadalmazása:

1600 korona fizetés négyszeri egyenként 400 koronás ötödéves pótlék, 400 kor. lakpénz, esetleg természetben lakás, 1200 korona miniszterleg engedélyezett helyi pótlék és 1000 korona fuvarátalány.

Az 1903. évi XXXVIII. t. c. alapján készített vármegyei szabályrendelet szerint nappal 1 korona, éjjel 2 korona látogatási díj, az orvos lakásán nappal 80 fillér, éjjel 1 korona 60 fillér rendelési díj, továbbá az orvos lakásától való távolság szerint 2 kor. és 3 kor. 50 fillér között váltakozó távolsági díj, melyek a szabályrendelet jóváhagyása után lesznek kötelezők.

Végül a megválasztandó orvosnak biztos kiltása van arra, hogy a ker. munkásbiztosító pénztár által mint pénztári orvos 1400 korona fizetés és 400 kor. utiátalánnyal alkalmaztatni fog.

Felhívom a pályázni óhajtokat, hogy törvény szerinti képesítéseket és eddigi működéseiket igazoló okmányokkal felerlelt pályázati kérelmét **folyó évi szeptember hó 15-ik napjáig** hozzám adják be. A választás kitűzése iránt később fogok intézkedni.

Gyergyótölgyes, 1912. évi augusztus hó 16-án.

Veress Lajos
főszolgabíró.

Modern kutépités.

Uj kutak építését cementgyűrűkkel, sülyesztő rendszerrel s kiszáradt régi kutak lennebb sülyesztését jutányos áron elvállalom.

Nagy Mihály Sándor, 25—

cementárnyár és építési anyagkereskedő Csikszeredában, Kossuth Lajos-u. 48. sz.

Vételkötelezettség nélkül tekintse meg

SZÉKELY és RÉTI butorgyárosok
Marosvásárhely Széchenyi-tér 47.

Állandó butorkiállítás!

Vidéki érdeklődők meghívására

— véteklötelezettség nélkül — személyesen mutatjuk be gazdag mintagyűjteményünket. —

Részletre áremelés nélkül!

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy raktáron tartok

FÉRFI-, NŐI- ÉS GYERMEKPIPÓT a legegyszerűbbtől, a legjobb kivittelig. Gyermekek cipők minden színben, nagy választék. Mérték utáni rendelést gyorsan és pontosan eszközölök. Kívánatra házhöz is elmegyek. Kérem a n. é. vevő és rendelő közönség szives pártfogását, tisztelettel:

Mandel Izidor 25—26

Csikszereda, Kossuth-L.-utca 63. sz. a.

Elvem nagy forgalom és kevés haszon.

ÉRTESETÉS. Felhívom a figyelmet a t. butor- és varrógép vásárló közönségnek, hogy bárki mielőtt butort és varrógépet vásárolna ne mulassza el raktáromat megtekinteni, hol az összes raktáron levő butorokat, ugyint:

ebédlő-, háló-, szalon- és irodai berendezések, börgarnitúrák, diványok és madracok

minden kivitelben és rendkívül nagy választékban, valamint

a legjobb gyártmányú varrógépek, kerékpárok, gramafonok és lemezek

melyek igen jutányos árban és kedvező fizetési feltételek mellett lesznek elárulva. Minden tölem vásárolt varrógépet 6 és 10 évi jótállást vállalok. Varrógépeket 27 forinttól, gramafonokat 20 forinttól és kerékpárokat 50 forinttól fennebb árulok. Varrógépek, kerékpárok és gramafonokhoz mindenféle alkatrészek kaphatók. Javításokat a legjutányosabb — arért eszközök jótállás mellett. —

Tisztelettel:
ACKERMANN IGNÁCZ
— Butor- és varrógép nagyraktára. —
Csikszereda, Kossuth-utca 9 szám.
(Lukács Juliska-féle bérpalota.)
36-52

Ha olcsón és jól akar vásárolni tegyen próbát.

Lelkiismeretes és pontos kiszolgálás.

Mindenteljele astartos, kárpitos- és díszítőműveket olvállalok

**Az Alföldi Gazdasági Egyesület
„SZÉCHENYI”
finnevelő és tanintézete.**

Budapest legégszesegezős és legszébb helyén — a Dunaparton — felvez elemi-, közép- és felsőiskolai rendes és magántanulókat. Az intézetnek 16 előrendű tanára van, kik egyéni oktatásban és nevelésben részesítik a növendékeket. — Legmodernebb berendezés. Magántanulóknak és bejáró növendékeknek külön tanfolyamok. Német, francia, angol társalgás. Zene. Torna. Sport.

Jelentkezhetni:

Az „Alföldi Gazdasági Egyesület”-nél
Budapest, VII., István-út 81. szám.
Telefon: 165-33.

2-2

Az amerikai porcellán-puder csak akkor valódi ha az a

„YES”

szóval van ellátva, kapható 6-féle színben 3 és 5 koronás dobozokban. Folyékony Yes-puder (Liquid-Pouder) ára 4 korona. Nappali krém, ára 3 korona. A Grand Fayence szappan a*legjobb a világon ára 1 kor. 50 fill. — Kapható:

FEKETE VILMOS,

illatszer- és pipere-üzletében, Csikszereda.
Postai megrendelések pontosan eszközöltelek. 61—

Türevényesen bejegyzett vétij ay.

Óvakodjunk értéktelen utánzatóktól!

Kinek drága az egészsége

és pénzt nem akarja hiábavaló dolgokra kidobni, az saját érdekében cselekszik, ha legalább egyszer-kétszer kipróbálja a világhírű

Oroszlán Menthol Sósborszeszt

a háziszerek királyát.

Kapható 44 fill. 1.40 és 2.20 K eredeti üvegekben.

Főelárusítás:

KELLER ISTVÁN gyógyszerárában

az „ATTILÁHOZ”.

Csikszentmártonban és Tusnádfürdőn.

Csuz, köszvény, reuma, szagatás, nyilalás, oldalsérzés, keresztesontfájás, derékoldal- vagy hátfájás, izom- és inbántalmak, kar- és lábgyengeség, merev végtagok és ujjak, görösök, továbbá hűlés, megfázás, vagy légvezeték származó bajok azonnal enyhülnek az Oroszlán Menthol Sósborszeszt használata által. Ha a fájó testrész a dörzsölést nem tűri, ugy borogatást alkalmazunk. Fogfájás, fejfájás, fejszagatás, hajhullás, idegesség, bágyadság, kimerültség általános gyengeség esetében kivesel ér fel a valódi Oroszlán Menthol Sósborszeszt. Torokfájás, rekedtség, gégehurut, influenza nátha ha fellép, ugy emlékezzék az Oroszlán Menthol Sósborszesztre, mely a legkittünőbb és legelterjedtebb háziszser. Ezer és ezer más esetekben is kittünó sikerrel lesz az Oroszlán Menthol Sósborszeszt használva. Minden egyes üveghez bő használati utasítás van mellékelve. Sok ezer hálaírat tanuskodik róla, hogy az Oroszlán Menthol Sósborszeszt az emberiség jótéveje.

4-52

HERCZKA GYULA
villanyszerelési vállalata
Marosvásárhely
Főter 18. sz. Telefon 352.

Csillár, izzólámpa és az összes szerelési cikkekben nagy raktár. Elvállal minden e szakmába vágó munkálatokat ugy helyben, mint vidéken szakzerű kivitelben.

UJDONSÁG!!!

Magyarország és Ausztria részére egyedüli képviselet a „Dim a Lite” szabályozható izzólámpának (világos és homályos égésre).

HALLÓ! ÉRTESETÉS. HALLÓ!

Építési anyagraktár, vasbeton, mükö- és cementárugyár.

Tudomására adom a nagyérdemű közönségnek, hogy Csikszeredában, a Kossuth-Lajos-utca 48. szám alatt nagy építési anyagraktart rendeztem be a azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a nagyérdemű fogyasztó közönség részére mindennemű építési anyagot jó és pontos kiszolgálás, olcsó árak mellett eszközölök.

Állandó nagy raktárom van:

Mész darabos és oltott. **Portland-cement** friss és legkittünőbb minőségű. **Gipsz** stakatur és szobrász. **Nád** fűzve stakaturokra és egyéb fak ettakarására. **Valodi aszfalt fedéllemez** többféle minőségben. **Kollarit bórlemez**, mazolást nem igényel, kizárólagos eladása. **Aszfalt elszigetelő** lemez és kaucuk-aszfalt nedves falak és lakások szárazza tételéhez, kátrány és carbolineum fak telítésére, gomba és rothadás ellen. **Azbeszt** pala igen könnyű és tartós. Teljes fődéseket elvállalok. **Vasgerendák** bármilyen méret szerint. **Hornyolt cserép** agyagból. **Vakolat kőpor**, Schamotte tüzálló téglá és föld stb., mindennemű építési és műszaki anyag.

CEMENTÁRU-GYÁR.

Kutkarikak betonból 80-100, 120, 150-200-300 és 400 méter átmérőjű kutakhoz, ezek készítését is elvállalom sülyesztő rendszerrel, nagyobb kutak építését, gőzüzemű berendezéssel készitek magas vízállások megadásával. **Cement-cserép** többféle színben, betonsövek, hidak és átvezek készítése. **Beton- és mükölepcsők**, színes járda és burkolati cementlapok gyártása és elhelyezése. **Itató- és etetővaluk** minden nagyságban. — **Blok üres téglá**, különösen alkalmas istállók és gabonásoknak. **Virágvakok** és talpatzatók csinos kivitelben. **Kalyha alátét lemezek**. **Kemény- és falfedkövek**. Mindennemű beton- és cementipar-vállalat, granit-terasso beton stb. burkolatok készítése stb. stb. **Nagybani eladásoknál megfelelő engedmény**. A nagyérdemű fogyasztó közönség nagybecsű bizalmával és rendeléseivel felkeresni sziveskedjék.

Gyárak és raktárak: Csikszereda, Ujtonád és Kézdivásárhely.

Szíves támogatást kér kiváló tisztelettel:

Nagymihály Sándor építész, Csikszereda.

30-52

Szalámi és hentesárúk

la magyar szalámi május havi ára 3 korona 90 fillér, minden további — hóban 10 fillér áremeléssel. —

Vastag fehér táblás szalonna ára 1 K 60 f.
Vastag füst. és paprikás szalonna 1 = 80 —
Kolozsvári husos szalonna . . . 2 = —
Füstölt és papr. szelet szalonna . 1 = 70 —
Vadász kolbász sonka húsból . . 2 = 20 —
Nyári szalámi . . . . . 2 = —
Száraz kolbász . . . . . 2 K — f.
mindennap frissen készítve kapható

Theil József szalámi gyár-
rosnál : : :
Medgyes. (Erdélyben)

HIRDETÉSEK

olcsó árszámítás mellett közöletetnek s felvételnek

A KIADÓHIVATALBAN.